

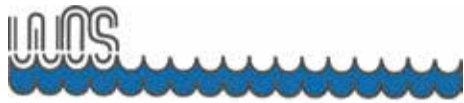
Mis niets en vind ons op Facebook
WOS Wijkoverleg
Scheveningen-Dorp

de klinker

WIJKKRANT VOOR SCHEVENINGEN-DORP

De Klinker is een uitgave van de Stichting WijkOverleg Scheveningen-dorp, Badhuisstraat 175, 2584 HH Scheveningen, tel. 070-3500034, e-mail: wos@scheveningendorp.nl, www.scheveningendorp.nl

9 november 2020

Geachte heer Van Zanen,

Omgevingsvergunning
Vreugdevuur Noorderstrand
Scheveningen jaarwisseling
2020/2021

Toen er in de tweede helft 2014 sprake van was dat het Vreugdevuur van locatie moest veranderen, het stond toen ongeveer ter hoogte van de eerste haven/Uiterjoo, heeft de Bewonersorganisatie Wijk-Overleg Scheveningen-Dorp (WOS) meteen bezwaar gemaakt tegen de nieuwe locatie bij de keerlus van tramlijn 11. Overigens hebben een aantal omwonenden dat later ook gedaan. Het hoofdbezwaar was toen (en nog steeds) dat de locatie veel te dicht bij de bebouwing/woningen was.

Ik herinner mij nog een bijeenkomst voor omwonenden in het Uiterjoo waar een ambtenaar van het Stadsdeelkantoor de keuze voor de nieuwe locatie verdedigde. Het was ongeveer de beste locatie tussen Hoek van Holland en Den Helder (exacte woorden zijn voor mijn rekening).

Ook een voorstel onzerzijds om een locatie bij het Noorderhavenhoofd te kiezen werd op grond van een oneigenlijk argument ter zijde geschoven. Helaas heeft ook de Onderzoeksraad in zijn rapport aan de keuze van de locatie geen woord gewijd, hoewel het WOS daar in een mail van mei 2019 en een telefoongesprek daarna er wel op heeft gewezen.

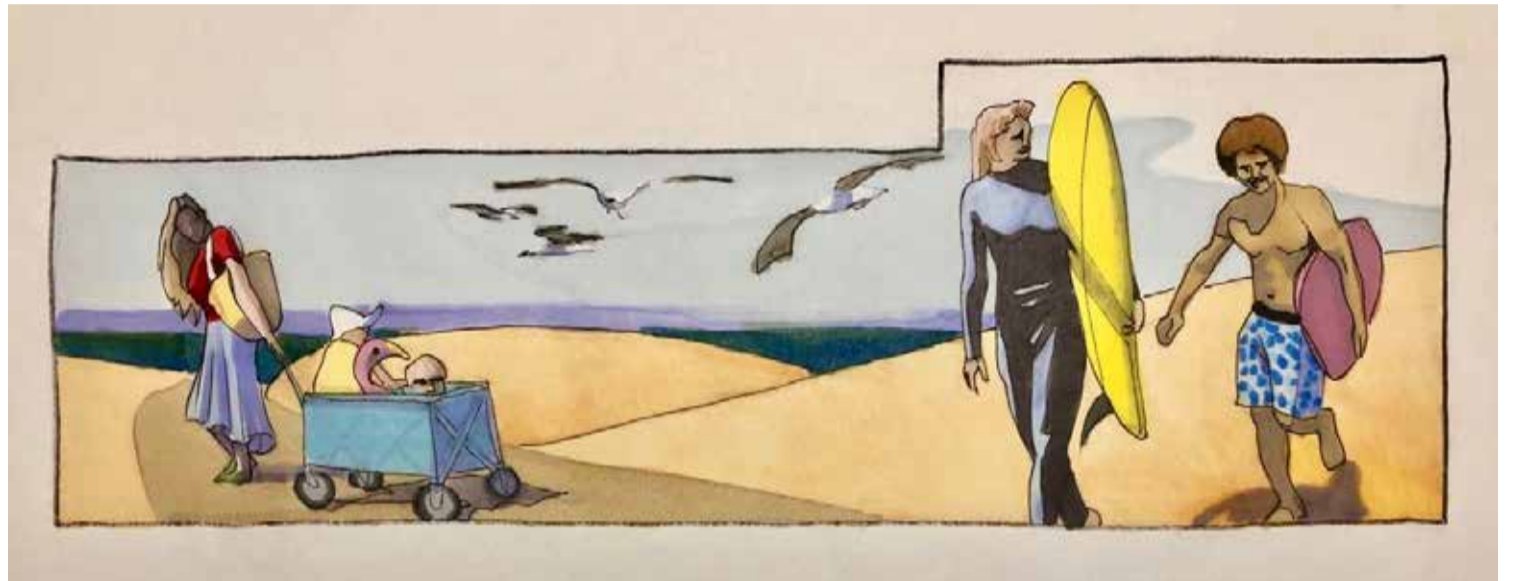
Vanaf het begin heeft de organisatie zich niet aan de afspraken, gemaakt in het Convenant, gehouden. De contractpartners van overheidszijde (gemeente/brandweer en politie) waren kennelijk niet van plan de organisatie aan de afspraken te houden.

Gezien het bovenstaande verzoekt het WOS u dringend de locatie bij lijn 11 te verlaten en te gaan verhuizen naar een plek bij het Noorderhavenhoofd. Als bijkomende voordeel heeft dit ook nog dat deze locatie verder af ligt van de haltes van het openbaar vervoer en er daardoor hopelijk minder toeschouwers op af komen.

In afwachting van uw reactie,
met vriendelijke groet,

Jan Lautenbach, voorzitter

Muurschildering Werfstraat

Sinds enige tijd zijn Fineke van der Veen en Sandra Thie bezig om een muurschildering te realiseren in de Werfstraat ter hoogte van nummer 43.

Staedion is als eigenaar zo welwillend geweest om de muur schilderklar te laten maken. Het werk hieraan is halverwege. Over de financiering van de schildering en een feestelijke opening vindt nog overleg plaats.

De schildering heeft nog geen naam. Weet u/je een leuke titel voor deze voorstelling dan kun je die mailen naar info@sandrathie.nl en wie weet wordt uw/jouw naam gekozen en komt dan op de schildering te staan.

UPDATE BOULEVARD

Op donderdag 26 november jl. heeft Hans Grijsen het dossier over de gebreken aan de Morales Boulevard overhandigd aan de nieuwe wethouder stadsontwikkeling Anne Mulder. In januari van dit jaar was dit dossier ook al aan zijn voorganger Boudewijn Revis ter hand gesteld. Helaas heeft dit nog niet het gewenste resultaat opgeleverd.

De overhandiging aan Anne Mulder vond plaats in Muzee na afloop van de bekendmaking en overhandiging aan de indieners van de negen projecten die voor SIOS-subsidies, aangevuld met een forse gemeentelijke bijdrage voor energietransitie projecten, in aanmerking zijn gekomen.

Mede namens het WijkOverleg Scheveningen-Dorp feliciteert de redactie van De Klinker het huis-aan-huisblad De Scheveninger met de verhuizing naar het nieuwe pand in het centrum van Scheveningen-Dorp: Keizerstraat 40.

Heel veel succes
en bedankt voor de samenwerking in 2020!

Inhoudsopgave

Muurschildering Werfstraat....	1
Update Boulevard	1
Ingezonden Brief	1
Van de redactie	2
Bam denkt ook aan alles.....	2
Schepen Ijsbrantsz	2
Interview Jan Splinter.....	3
Adrian Stahlecker.....	4/5
Colofon.....	5
Ingezonden brief.....	5
In memoriam Piet van der Toorn.....	6/7

'n Roope van de Noordster (18) 8

Van de redactie

Ik hoop dat we afstevenen naar rustige kerstdagen en een even zo rustige jaarwisseling, geen vuurwerk en geen Vreugdevuur. Zo is dit jaar besloten van hogerhand. Een aangepast Vreugdevuur, mits op verantwoorde wijze met activiteiten voor de jeugd én op een goede locatie, had ik persoonlijk wel leuk gevonden, maar is helaas afgeblazen. We zullen het moeten doen met gezelligheid in huis met beperkt familiebezoek. Positief is dat de feestverlichting massaal naar buiten wordt gebracht. Altijd goed! Het bevordert de saamhorigheid die we in deze barre tijden toch nodig hebben.

Op 9 november jl. heeft de voorzitter van het WOS de gemeente per brief alvast verzocht om de locatie van het Vreugdevuur aan te passen. In afwachting van een antwoord komend jaar heb ik de brief toch maar geplaatst in dit nummer van De Klinker. Laten we hopen dat we volgend jaar wel kunnen genieten van een mooi Vreugdevuur en dat we het coronavirus onder de knie hebben!

Dan had ik vernomen dat Piet van der Toorn, de grondlegger van Willy's Taverne in de Keizerstraat, overleden is. Deze gebeurtenis is (te) stil voorbij gegaan en was voor Fred Spaans van Kappers aan Zee een reden om toch nog even stil te staan bij het leven van Piet. Piet was een markant en actief persoon. Fred heeft ervoor gezorgd dat diverse mensen hebben bijgedragen aan de ode die wij uitgebreid in deze Klinker nog kunnen uitbrengen aan Piet. Een tijdperk is voorbij.

Jan Splinter, de architect van Hoog Lindoduin, komt ook in een uitgebreid interview aan het woord zoals wij u al eerder aankondigden. Een man met meer dan 40 jaar ervaring bij meer dan 150 projecten in Nederland en Groot-Brittannië.

En dan een heel bekende Nederlandse kunstenaar én Scheveninger, Adrian Stahlecker, bekend vanaf het begin van de jaren zestig. Een interessant leven in de society als kunstenaar en daarna ook o.a. met zijn partner bekend van het Scheveningse restaurant Fedora aan de Gevers Deynootweg 4 (hoek Wassenaarsestraat), dat zij 17 jaar samen hebben geëxploiteerd tot 2000.

Ik wens iedereen gezellige kerstdagen en jaarwisseling toe. En uiteraard spreek ik de wens uit voor iedereen dat er betere tijden aanbreken met veel gezondheid. Het vaccin komt eraan. De rest volgt dan vanzelf.

Joke Damen

De BAM denkt ook aan alles

Tijdens een rondje om de werkzaamheden voor lijn 1 in de Prins Willemstraat, en Jurriaan Kokstraat zag ik iets bijzonders. Daar waar de parkeerplaatsen moeten komen werden zwarte blokken geplaatst. Er werd druk gearchitueerd of ze wel goed lagen en of het niet hoger of lager moest. Het was een raar gezicht. De tramrails is in twee lagen zeer stevig beton gegoten met een toplaag asfalt. Dat is iets heel anders dan een laag wat lijkt op plastic kratten.

Voor vragen over dit soort opvallende bijzonderheden kan je bij de omgevingsmanager van de aannemer terecht. (Mocht u vragen hebben over de bouw, kunt u die ook digitaal stellen aan Scheveningenkust@bam.com.) De manager kon mij vertellen dat dit een laag is die speciaal voor bomen wordt geplaatst. Het zwart heet *bomenkratje*. De *bomenkratjes* zorgen voor een laag die de druk verdeelt en, naast de speciale bomengrond die erbij wordt gebruikt, luchtig houdt zodat de wortels beter kunnen groeien. Naast de bomengrond wordt er ook bomenvoeding toegevoegd.

Kijk, is dat niet mooi? Niet alleen aandacht voor het beton, de stenen en het asfalt, maar ook voor het groen in de straat.

Ap Mos

de bomenkratten in aanleg

het geplande profiel in 2017, met bomen

Schepen IJsbrantsz

Veel straten op Scheveningen zijn vernoemd naar schepenen, een oude benaming voor wethouders. De schout is dan te zien als burgemeester.

Een van die straten is de IJsbrantszstraat/IJSBRANTSZSTRAAT. IJsbrantszoon was of schepen van Scheveningen van 1591-1592 en 1602-1603 of schepen in Scheveningen van 1602 - 1610. Of het was z'n broer.

De beroemdste IJsbrantsz is de kapitein van de Nieuw-Hoorn. We kennen hem van de reizen of 'journaal van Bontekoe', de achternaam van IJsbrant. De reis van 8 jaar zou geen pepermolen vullen door de wijn die in de brand vloog. De brandewijn. Volgens overlevering zou de botteliersmaat de dief aan de kaars in het spongat van het vat hebben laten vallen. De brand sloeg over op de smidskolen en de 300 kruitvaatjes. Onderwijl roeide een deel van de bemanning muitend van het brandende schip weg. Ze kregen een duwtje in de rug toen de complete bemanning van 119 personen in de lucht vloog.

IJsbrantszoon riep "Daar ga ik, o Heer! Wees mij, arme zondaar, genadig" en kwam door diens hand heel in het water terecht. Bontekoe zwom naar de roei-boot en kreeg de leiding terug. Van de hand van bottelier is niets gevonden. Misschien is zijn hand wel door dieven gebruikt als kaarsenhouder. De vlam van de dief zou de bewoners in slaap houden en als de duim niet wilde branden was er nog iemand wakker.

Als IJsbrantsz nog schepen was geweest had hij uit natuurlijk overwicht of wijsheid of innerlijke be-

schaving het volk in toom weten te houden.

Met al zijn verzwakte krachten zou hij pleiten: 'Mensen, doe dat niet, want straks bereiken we het land en dan hebben jullie er je hele verdere leven spijt van'.

Architect Hoog Lindoduin Jan Splinter: 'Het is zo het is!'

Dat had ik u nog beloofd: een interview met Jan Splinter, de architect van Hoog Lindoduin. Zijn visie in eerste instantie wat te doen met Hoog Lindoduin, zijn ideeën over en uitdagingen in het project. Dit ter aanvulling op alle informatie die wij al van Arie de Graaf, de projectleider van Vestia, in augustus jl. hadden gekregen (zie hierbij alsnog de foto van Arie de Graaf, die wegens ruimtegebrek helaas weg was gelaten in De Klinker van september jl.). U kunt dit interview met Arie nog steeds digitaal teruglezen op de website van het WOS (www.scheveningendorp.nl).

Jan Splinter

Arie de Graaf

'Ben blij met het elegante resultaat'

De borstweringen op de galerijen en de balkons werden dicht tot een hoogte van 0.40m, voor het veilige gevoel, met daarop een winddicht glazen scherm tot 120m. Ook werden de balkons en galerijen verbreed tot 1.50m. Ook het mooie open effect van de 'zwevende galerijen en balkons' door een ingenieus 'zwevend' systeem vereiste ook veel onderzoek en gaf een hoop hoofdbrekens. Ik weet niet of het u opgevallen is, maar het viel mij op dat de verlichting op de galerijen niet standaard is en hoog naast ieder voordeur zit; op heuphoogte zit de verlichting, die langs de gevels omhoog en omlaag strijkt. Getracht is om alles te gooien op een pure vormgeving en het niet anders te laten lijken dan het is!

Maar nu was het Jan Splinter die mij zijn verhaal vanaf het begin kon vertellen. Wederom toog ik op mijn fiets in stromende regen, waar Jan Splinter mij op het Sweelinckplein kon ontvangen. Een ontvangst in een kantoorruimte met veel foto's van inmiddels voltooide projecten aan de muur.

Introductie

Na het inschenken voor mij van een kop koffie stak Jan van wal. Allereerst moest het hem van het hart dat het bereikte resultaat behaald is door de fantastische samenwerking van Vestia (Arie de Graaf), BAM (werkvoorbereiders, aannemers) en architect. Het komt wel voor dat opdrachtgever, architect en aannemer niet bereid zijn om naar elkaar te luisteren en gezamenlijk te werken aan oplossingen. Dan wordt het proces moeizaam en gaat er voor de architect veel tijd in zitten om de kwaliteit te bewaken.

Hoe lang aan het werk als architect? Jan Splinter werkt aan projecten sinds het begin van de tachtiger jaren en is inmiddels met plm. 150 projecten in Nederland en Groot-Brittannië heel veel ervaring rijker geworden. Zijn streven is tijdloos en chique gebouwen te ontwikkelen.

Historie

Het gebouw dankt zijn naam aan het voormalige duin wat gelegen was op de plek waar het gebouw nu staat. Het zo genaamde Lindoduin was ontstaan omdat het uitgegraven zand ten behoeve van de aanleg van de tweede binnenhaven hier gestort werd. Het duin werd vernoemd naar de directeur gemeentewerken Lindo.

Toen bij de aanleg van de Westduinweg het duin dreigde te ver-

'Jan Splinter: 'het is zo het is, dit is een elegante oplossing en die ideeën maken het'

dwijnen heeft hij zich met succes ingezet voor behoud van het duin als speelplaats. Begin jaren zestig was de gemeentelijke stedenbouwkundige visie om de Westduinweg radicaal te transformeren tot een belangrijke snelweg als onderdeel van een ringweg. Het idee was om daar hoge gebouwen langs te bouwen en de bestaande bebouwing door hoge gebouwen te vervangen. Binnen deze visie is alleen Hoog Lindoduin gebouwd. In die tijd was de woningnood hoog en waren de financiële middelen beperkt. Dit heeft geleid tot de bouw van een groot en uitermate rationeel opgezet gebouw met een minimum aan materiaalgebruik.

Hoog Lindoduin vormt in Scheveningen een belangrijke landmark, maar wel in negatieve zin.

Problemen

Waar kwam Jan voor te staan als architect? Een kleine opsomming van problemen die opgelost moesten worden:

- Een groot punt was de wind rond het gebouw. Op de galerijen en bij de entree (die ook nog eens veel te klein was voor zoveel appartementen) was het de wind die onder controle gehouden moest worden.
 - Brand- en isolatiemateriaal ontbrak.
 - Roestvorming en betonrot overal.
 - Negatief imago van Lindoduin
- Uiteindelijk is er zo'n 10 à 15 jaar over nagedacht. Inmiddels had Jan veel aan projecten met Vestia gewerkt. Vestia vroeg hem naar het project Hoog Lindoduin te kijken. Veel heeft hij daarvoor met Vestia aan tafel gezeten.

Wetgeving

De grootste uitdaging was de wetgeving. De grond is van de Gemeente Den Haag en het gebouw van Vestia. Als er gesloopt zou worden dan was er een groot risico dat de grond verviel aan de projectontwikkelaars en daarmee zou Vestia dan moeten concurreren. Dat was dus geen optie. De eis was tevens dat er sociale woningbouw moest zijn. Deze twee zaken tezamen leidde tot de beslissing om niet te gaan slopen.

Indeling van de appartementen

Waar kreeg hij zoal mee te maken? In de bestaande situatie hebben de woonkamers alleen uitzicht aan de zijde van het Scheveningse bos. Jan vond dat een tekortkoming. De andere kant (zee en haven) is net zo interessant en mooi. Hij heeft ervoor gezorgd dat bewoners van deze appartementen straks vanuit de woonkamer aan twee zijden van het uitzicht kunnen genieten en dat er meer lichtinval is. Dus een lange doorzon woonkamer met een open keuken. In het verleden werd de slaapkamer aan de zeezijde door bewoners vaak als eetkamer gebruikt. Dat hoeft dus niet meer. Het doorbreken van twee appartementen tot één appartement behoorde niet tot de mogelijkheden. Vanwege de vele leidingen zou een extra gat de constructie ernstig verzwakken.

Ook moest het gebouw rolstoeltoegankelijk zijn. Daarvoor moest er flink 'geschipperd' worden met de vierkante centimeters, zo vertelde Jan verder.

Hoekpartij

Dat was één van de uitdagingen in dit project. Het nieuwe gebouw heeft een hoekpartij die erg mooi is, maar die tegelijkertijd ook technisch de meeste problemen heeft gegeven. Jan probeerde mij uit te leggen wat hij bedoeld heeft met de uitstraling van het gebouw (horizontale en verticale lijnen) aan de hand van onderstaande foto's. Daar moest hij even een tandje bijzetten. Als leek viel het kwartje niet direct bij mij, maar uiteindelijk is het effect duidelijk geworden. De twee hieronder geplaatste foto's van vóór en ná de verbouwing spreken voor zich. De horizontale lijnen hebben de overhand. De verticale lijnen en zwarte beplating zijn verdwenen. Achter de galerijen is vooral wit te zien. Mooi!

In dit geval vond hij ook de uiteindelijke kleur van de rest van het gebouw belangrijk: wit. De kleur wit verwijst in dit geval volgens hem een beetje naar de zee. Ook bij de beplating van hoek- en kopgedeelten ging hij uit van keramisch materiaal en geen normale beplating. De gebruikte platen zijn 0.40 x 2.80m in een verspringende setting. Hiermee was de afdeling Welstand van de gemeente ook erg tevreden.

Trots is hij op het resultaat. Dat het is gelukt om het zo te krijgen. Dit was echter – nogmaals wijst hij erop – nooit gelukt zonder de samenwerking in dit project. Iedereen is tevreden met het resultaat.

Adrian Stahlecker (23 juli 1937)

een bekend internationaal kunstschilder met een bewogen en interessant leven

Adrian Stahlecker studeerde aan de Vrije Academie, debuteerde in 1961 in Kunstzaal Plaats in Den Haag, verhuisde naar Barcelona waar hij tot 1973 woonde, keerde terug naar Nederland en had vervolgens twee restaurants in Den Haag/Scheveningen. Inmiddels woont hij al weer sinds lang in Scheveningen. Ik zoek hem op.

Het adres had ik gekregen van Hans Grijzen van het WOS. Het huis met de bloemen voor de deur, werd erbij gezegd. Op het naamplaatje kreeg ik de bevestiging: 'Adrian en Jan'. Ik belde aan om voorzichtig te vragen naar een eventuele datum en plaats waarop wij elkaar misschien konden ontmoeten. De bevestiging dat hij ervoor open stond had ik al gekregen van Hans.

De deur ging open en daar stond hij. Even verwarring of ik een mevrouw was die de griep prik kwam geven. Direct daarna: 'kom binnen' en 'wil je een wijntje?' De mensen die mij kennen weten dat mij dat maar twee keer gevraagd hoeft te worden. Het resultaat is dat ik bijna twee uur met Adrian heb kunnen spreken. Een tweede wijntje werd als vanzelfsprekend bijgeschonken. Het was een aangename ontmoeting met deze aardige en interessante man.

Familie Stahlecker

Adrian begon direct met zijn levens- en familie verhaal. Geboren in de Schilderswijk met een koloniale vader en een moeder uit een gezin van 10 kinderen.

Vader had een schildersbedrijf, opgericht in de crisisjaren na de Beurskrach in 1929. Mede door het vele kaarslicht (zwarte plafonds) werd er goed verdiend door vader. Adrian sliep op de zolder en is in de verflucht opgegroeid. Twee oudere broers traden later in het bedrijf van Stahlecker, voor de derde zoon (Adrian) was er geen plaats in het bedrijf. De inkomsten zouden niet genoeg zijn. De oudste broer Johan heeft zich later, door het ontstaan van de vele doe-het-zelf supermarkten en minder interesse voor gemengde verven, toegelegd op het maken van verfpigmenten en heeft daar zelfs ook boekjes over geschreven.

De toekomst van Adrian

Adrian hield van koken en dus werd er voor een koksopleiding gekozen aan de Ammunitiehaven in Den Haag. De opleiding resulteerde erin dat hij vanaf zijn 15e het leerlingstelsel (praktijk en een dag school) inrolde met interessante plekken om te werken, zoals o.a. bij het chique Restaurant Royal in het oude huis van Chr. Huygens aan het Lange Voorhout, wat rond deze tijd (plm. 1953) wel min of meer vergane glorie was, maar wel met een klassieke Franse keuken.

Na zijn LBO-diploma bracht hij de zomermaanden door in de keuken van het Parijse Victoria Palace Hotel, verwisselde dat met het werken als kok voor de Holland Amerika Lijn terug in Nederland en volgde hij in zijn vrije tijd de Vrije Academie in Den Haag.

Schilderen en exposeren

In 1961 had hij zijn eerste tentoonstelling in de Kunstzaal Plaats. Op dit moment van het gesprek haalde Adrian al zijn boeken in huis te voorschijn, die zijn partner Jan (in 2011 overleden na een relatie van 45 jaar) heeft bijgehouden (plm. 10 dikke boeken). Alle publicaties en aankondigingen van zijn kunstenaarsbestaan zijn daarin bijgehouden.

Voor zijn relatie met Jan had Adrian nog wat andere ervaringen. Zo ging hij naar Barcelona, woonde samen met een Australische acteur en was aan het werk als reisleader. Hij woonde met deze acteur boven in het huis van Gaudi (La Pedrera). Een huis waar nu miljoenen bezoekers uit de hele wereld naar toe komen om dit huis te bezoeken tegen betaling. Zo was hij ook daar een leuke ervaring rijker.

Daar begon ook zijn kunstenaarsbestaan met een tentoonstelling in Barcelona met kranten- en tv-aandacht. Hij heeft tentoonstellingen gehad gedurende zijn verblijf in Spanje in o.a. Madrid en Barcelona, maar ook in Londen, Berlijn en Parijs. Aan de Costa Dorada hebben Adrian en zijn partner zeven jaar een bar/restaurant gerund tijdens de tijd van dictator Franco, die zij uiteindelijk verkocht hebben. Met het geld daarvan zijn zij naar Nederland terug gekeerd en in de Javastraat terecht gekomen.

Restaurant Nostalgia in de Javastraat

In dat grote herenhuis hadden zij het Restaurant Nostalgia op de begane grond, op de 1e etage was de Galerie Stahlecker en op de 2e en 3e etage hun woning en atelier en het trefpunt van veel bekende kunstenaars en schrijvers. In het restaurant vervaardigde hij vooral de stoofgerechten, soepen en sausen, maar had ook enkele jaren de hulp van de bekende kok Henk Savelberg.

In de kunstzaak hadden zij soms party's. Toentertijd maakte ook D66 deel uit van de regering en vergaderden daar en gebruikten de maaltijd. Tot 1983 zijn zij daar gebleven. Ook dit huis hebben zij verkocht en terecht gekomen op Scheveningen. Adrian is daar niet meer weggegaan.

Fedora

Op Scheveningen hebben zij samen tot 2000 het Restaurant Fedora geëxploiteerd aan de Gevers Deynootweg 4 (hoek Wassenaarsestraat) in de monumentale villa 'Fedora'. In dit restaurant kookte Adrian zelf en had dagelijks na de opening van het restaurant hulp bij het doorgeven van de maaltijden.

De naam Fedora wordt nog steeds op de gevel vermeld. Adrian geeft een korte verklaring van de naam Fedora: er was rond 1880 een schrijver Victorien Sardou, die enkele toneelstukken schreef die bewerkt werden tot succesvolle 19e eeuwse opera's (o.a. Tosca). Het verhaal ging dat de actrice Sarah Bernhardt aan Sardou vroeg of hij iets kon schrijven waarmee zij op het toneel mooi kon sterven. Sardou schreef toen over de Russische prinses 'Fedora'. Tijdens de eerste productie van het stuk in 1882 speelde Sarah Bernhardt de titelrol van prinses Fedóra Romazov (Fedora is tevens een Russische naam voor meisjes met de betekenis 'geschenk van god'). Fedóra droeg een zachte vilten hoed in die rol, die al snel een populaire mode voor vrouwen was; de hoed werd bekend als een fedora. Leuk om dit allemaal te weten over de villa met de mooie naam.

In 1902 is de villa verbouwd. In de papieren stond dat de villa 'Fedora' heette en dat is toen zo gebleven. Op www.monumentenzorgdenhaag.nl is nog veel meer te lezen over deze in neo-renaïssancestijl gebouwde villa.

Mathilde Willink

De ouderen onze ons kunnen zich uiteraard deze Mathilde wel herinneren. Een levende muze van Adrian. Mathilde poseerde en er ontstond een relatie. Adrian betaalde regelmatig haar verblijf in Hotel Des Indes.

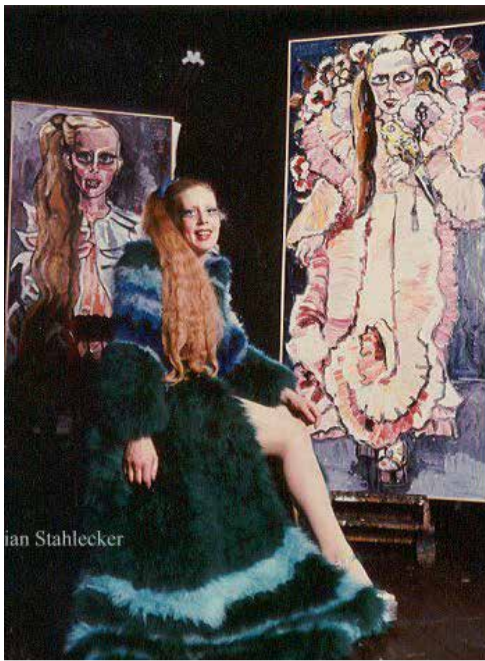
Het gaf hem veel publiciteit, maar het bood hem niets, kostte hem alleen maar geld. Mathilde had een uitermate dure levensstijl en dat werd haar geboden door Adrian. Uiteindelijk koos ze voor een ander. Adrian is heel bekend door de vele door hem geschilderde portretten van haar, maar de enige die er uiteindelijk met enig winst oogmerk vandoor ging was Henk van der Meijden via het door hem opgerichte weekblad Privé en was zij het visitekaartje van Henk voor zijn interviews en tv-show.

Overig werk

Kortom, om een lang en interessant levensverhaal van Adrian een ietwat in te korten zonder aan betekenis in te boeten, kan ik nog melden dat hij heel veel bekende personen geportretteerd heeft, o.a. Mary Dresselhuys, Albert Mol, Mariska Veres, Ine Veen, Jan Ernst Beeuwkes en prinses Irene. Ook Koningin Beatrix en haar drie zusters heeft hij geportretteerd. Van de drie zusters van Beatrix poseerde alleen Prinses Irene. Eén van zijn tentoonstellingen in Madrid is zelfs door Prinses Irene en haar toenmalige echtgenoot Carel Hugo de Bourbon Parma geopend. Tevens heeft hij heel veel stilleven gemaakt en verkocht en een kalender gemaakt.

Alles overziend

Hoewel Adrian zoveel portretten, stilleven en zelfs 22 boeken geschreven heeft, waaronder Spanje's wankele troon, Een liefde tussen oorlog en vrede (over de liefdesrelatie Marlene Dietrich en de Franse acteur Jean Gabin), Schilderswijk en Society (met fragmenten uit zijn society leven), bevreedt het hem nog steeds dat er zo weinig aandacht uit Den Haag/Scheveningen is geweest voor hem. Natuurlijk heb ik ook een blik geworpen op www.bol.com waar de hele collectie van zijn boeken aangeboden worden. Interessant!

Maar hij is een gelukkig mens, heeft een interessant leven geleid met geluk en dat geluk moet je zelf maken, je talenten gebruiken. Dat waren zijn woorden en daar is niets aan gelogen lijkt mij.

Zelfs tv-aandacht was er. Een berucht tv-fragment was dat Sonja Barend wijn over het hoofd van Adrian goot. Maar met media-aandacht heeft hij niets meer. Alles is voorgeregisseerd volgens hem, er is geen spontaniteit meer in dit soort 'shows'.

Hij heeft nog steeds een goed leven, schildert nog steeds, schrijft boeken en heeft veel vrienden, waarmee hij ook mailt.

Een te verwachten boek

Momenteel is hij zelfs weer bezig met een boek over Hollywood Seks-godinnen uit de jaren '20 t/m de jaren '50 (tot Marilyn Monroe).

Grappig is dat de kleinzoon van zijn oudste broer Johan nog steeds de familie-behangwinkel Stahlecker Behang in de Boekhorststraat exploiteert.

Ik hoop dat ik met dit verhaal een bekend en misschien te anoniem persoon in Scheveningen wat in het zonlicht heb kunnen zetten. Het was in ieder geval een gezellige middag met een superaardige man. Ik dank hem hiervoor en wens hem veel gezondheid toe.

Rest mij tenslotte nog te melden dat er in december een podcast te beluisteren zal zijn via de website www.avrotros.nl

JD

CHARISMATISCH

In de pastorie van de kerk van Antonius Abt aan de Scheveningseweg hangt een portret van pastoor H.J. van der Ven die in 1924 bouwpastoor werd voor een nieuwe katholieke kerk, die in 1927 gereed was. Mijn moeder had groot respect voor die man die gezag uitstraalde 'Zoals hij daar stond', zei ze, 'achter in de kerk in zijn toog met paarse versiering (pastoor Van der Ven was ere-kanunnik, een eretitel als 'geheim kamerheer') meestal viel het licht van het glas-in-lood raam op zijn witte haren, een indrukwekkend mens'. Pastoor Van der Ven was ook heel populair bij niet-katholieke Scheveningers. Achter zijn begrafenisstoet, hij stierf in 1935, liepen dames in Schevenings kostuum, dat kwam ook door zijn menselijke instelling. Hij verdient aandacht en bewondering omdat hij Scheveningen een kerk naliet die tot rijksmonument werd. Die kerk heeft een van de weinige gave interieurs in Jugendstil en is de enige kerk in Nederland met een mozaïek dat zo groot is (12x17 m met 2 miljoen steentjes); het is het grootste mozaïek ten noorden van de Alpen. Alleen in Italië zijn grotere mozaïeken.

Daar ik een groot deel van het jaar in Italië woon zie ik de grote voorbeelden: de mozaïeken in Ravenna en die op Sicilië in de kathedraal van Monreale vlakbij Palermo en in Cefalù, waar een levensgrote Pantocrator de mensen imponeert. 'Kom maar eens in Scheveningen kijken', denk ik dan, 'daar zie je geen God die hoog boven de mensen staat, maar een God dicht bij gewone mensen.' Hoewel er veel vissers zijn op Sicilië vind je er niet één op de grote en grootse mozaïeken in de al even imponerende kerkelijke en overheidsgebouwen. Die vind je wel op het Scheveningse mozaïek. Of het allemaal Scheveningers zijn die gepoeseerd hebben...?

Het Scheveningse mozaïek is bovendien zeer actueel. De wereld wordt gegeseld door een pandemie, waarvoor nog geen vaccin bestaat; 'ons' mozaïek vertelt over de wonderbaarlijke verdwijning van een choleraepidemie in 1848 en de miraculeuze genezing van de slachtoffers, nadat de toenmalige pastoor Schagt het 'Allerheiligste' had uitgestald en gebedsdiensten had georganiseerd.

De kunstenaar die dit mozaïek ontwierp was Antoon Molkenboer (1872-1960) een man die uit een kunstzinnige, zeer katholieke familie kwam. Hij had in Amerika gewerkt maar had 'heimwee' naar Nederland. Hij belandde in Den Haag, waar hij een atelier had aan de Van Beuningestraat 14. Ik neem aan dat de opdracht voor het grote mozaïek aan hem verstrekt is door de architecten Joseph en Pierre Cuypers, maar dat de pastoor vanuit zijn gevoel voor zijn 'kudde' (wat meer is dan zijn parochianen) het inhoudelijke van de opdracht heeft geformuleerd. Molkenboer maakte het werkstuk niet zelf. Het werd in delen vervaardigd in Parijs bij de firma Mauméjean Frères en gemaakt door Italiaanse mozaïekwerkers. Molkenboer gebruikte niet de goedkoopste steentjes; zijn Italiaans Venetiaans email-mozaïek bestaat uit handgemaakte stukjes glas met laagjes zilver en goud in 2100 kleurvarianties. Het werd gemaakt in de lagune van Venetië op het eiland Murano.

Er was natuurlijk veel geld nodig om die kerk zo mooi te kunnen maken. Er zullen wel katholieke ministers hebben meebetaald. Scheveningse vissersvrouwen poseerden, maar toen ik dit vertelde in een tijdschrift werd ik bedolven onder e-mails, waaruit bleek dat rijke katholieken tegen betaling poseerden voor andere figuren op het mozaïek.

Als ik als kind in die kerk zat verveelde ik mij geen moment, ook de glas-in-lood ramen van Louis Aspeslagh en Christiaan de Moor betoverden mij en het fraaie edelsmeedwerk van Gerard Brom. En dan al die kleine mozaïekfragmenten en de kruisweg. Dromerige bijna mystieke momenten. We waren die schoonheid bijna kwijtgeraakt: de kerk zou het lot van zoveel kerken delen en afgebroken worden. Aad Nuis was toen staatssecretaris, hij woonde vlakbij de kerk. Hij vertelde mij dat zijn mond open viel toen hij het interieur zag. Hij is op een holletje naar zijn ministerie gegaan en heeft de kerk tot Rijksmonument verklaard.

De sociaal-bewogen pastoor hield van mensen. Eens stond hij in de Keizerstraat en zag een klein Schevenings jochie dat een kapotte broek aanhad. 'Zeun', zei hij 'Je broek is stuk'. Het jochie vertelde bedeesd dat hij uit een groot gezin kwam en dat er thuis geen geld was voor een nieuwe broek. Ze stonden toevallig voor de textielwinkel van Speyer. 'Mee naar binnen', zei de pastoor tegen de jongen. Het klonk bars. De jongen volgde aarzelend. In de winkel wees pastoor Van der Ven met zijn vinger 'Geef die jongen een nieuwe broek'. Het joch protesteerde, 'Jae maer ik bin geriformeerd'. De pastoor keek niet op of om. 'Geef die jongen een geformeerde broek', zei hij en betaalde.

Hans Franse

Colofon

De Klinker wordt uitgegeven op initiatief van het WijkOverleg Scheveningen-Dorp.

Dit houdt niet in dat de geplaatste artikelen de mening van het WOS weergeven. De redactie is verantwoordelijk voor de inhoud en houdt zich het recht voor de ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Mis niks en volg ons op Facebook!
WOS Wijk Overleg Scheveningen-Dorp.

Eindredactie	Joke Damen
Opmaak en verspreiding	De Scheveninger
Telefoon WOS	070 350 00 34
E-mail WOS:	wos@scheveningendorp.nl
E-mail redactie De Klinker:	klinker.wos@gmail.com
Bezorgklachten	info@de-scheveninger.nl
Kopij volgende Klinker	klinker.wos@gmail.com of wos@scheveningendorp.nl

Uiterste inleverdatum kopij: 9 februari 2021

02-03-1936

In memoriam

06-10-2020

PIET VAN DER TOORN

Op een van mijn gebruikelijke uitjes door de Keizerstraat kwam mij ter ore dat de oud-eigenaar van Willy's Bar (sinds kort Bar Snoeshaen, naast Kappers aan Zee) in de Keizerstraat, een paar maanden geleden inmiddels, was komen te overlijden. The Willy's Bar was vanaf mijn jeugd (begin jaren zestig) op weg van school naar huis een voor mij onbekende, maar zeer bekende lokale bar, waar ik echter nog nooit binnen ben geweest.

Navraag wees uit dat zijn overlijden en crematie eigenlijk heel stilletjes was gepasseerd, te stil en ook in 't Palm 'uisje (nu in de vorm van een tijdelijke keet voor oud-vissers aan het Noorderhavenhoofd, waar ik ook een kijkje nam of er iets over te schrijven viel) was het overlijden van Piet een grote verrassing. Direct kwamen er verhalen wie en wat hij was. Een markant persoon, een of meerdere verhalen waardig.

Een kort bezoekje aan Fred Spaans (Kappers aan Zee) met de vraag of het misschien leuk was hierover te schrijven, was hij direct bereid een en ander te regelen. Daags daarop bezorgde hij mij direct een mooi handgeschreven verhaal van hemzelf en zorgde er daarna voor dat een aantal vrienden met een leuk verhaal en wat anekdotes kwamen. Ook zorgde hij ervoor dat ook de ex-vrouw Willy van Piet en haar kleinzoons aan dit nummer van De Klinker wilden meewerken en zij leverden enkele mooie foto's. Uiteindelijk is het een indrukwekkende samenvatting geworden als ode aan Piet en kan Scheveningen nu in kennis gesteld worden dat dat Piet niet meer onder ons is. Met heel veel dank aan Fred!

De laatste jaren heeft Piet in het Uiterjoon gezeten en leed aan de ziekte Alzheimer, ook de dood van zijn zoon heeft hij gelukkig niet meer bewust meegemaakt, zoals je hieronder ook kunt lezen.

Pieter van der Toorn

02-03-1936 overleden 06-10-2020

Piet heeft een mooi leven gehad, geboren in Scheveningen als jongste van acht kinderen en hij is ook de laatste die nog in leven was van zijn broers en zus.

In de horeca begonnen bij de Enak in de Keizerstraat bij Pim en Miep.

Later zelf La Casa Pedro gehad, jaren later Willy's Taverne.

Het waren mooie jaren waar ik getuige van was.

Hij heeft fijne jaren met zijn zeilboot De Amber beleefd.

Mooie reizen gemaakt! Hij hield van het leven en heeft zijn leven goed benut!!

Piet was een sportman, surfen, snowboarden en dat zeker tot zijn 75e jaar, dus op zeer hoge leeftijd nog! Helaas kreeg Piet Alzheimer zo'n 6 jaar geleden en heeft hij de laatste jaren doorgebracht in het Woonzorgcentrum Het Uiterjoon, waar hij heel goed verzorgd werd. Hij heeft nooit meegekregen dat zijn zoon Piet verleden jaar na een ellendig ziekbed is overleden. Hoe triest vond ik dat..

Piet jr. ging veel naar hem toe in Het Uiterjoon, maar toen Piet de diagnose leukemie kreeg ging, mocht Piet zijn vader niet meer bezoeken. Maar Piet sr. heeft daar niets van gemerkt.

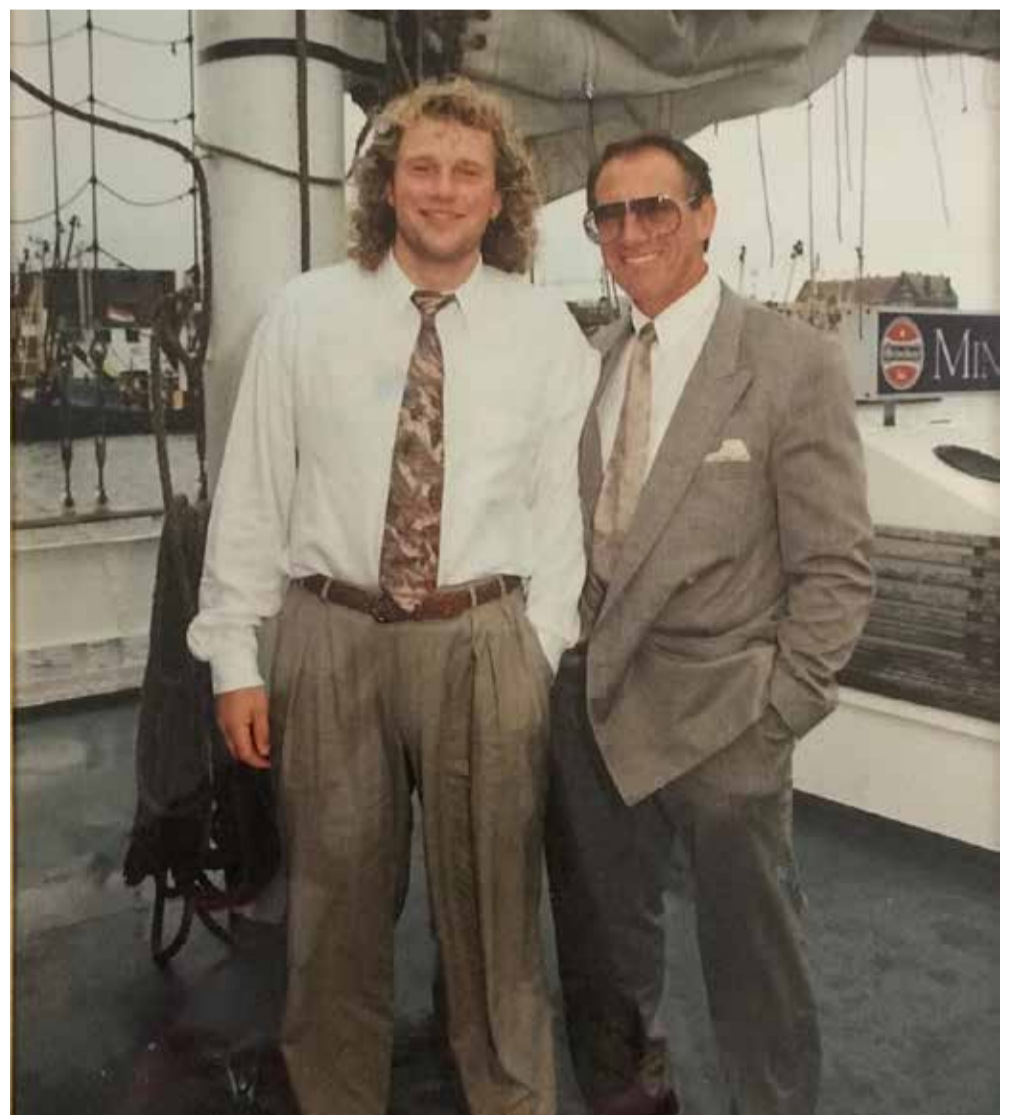
Dus gelukkig geen verdriet erover...

Zelf had hij zwaar suikerziekte en dat is ook zijn doodsoorzaak geweest.

Piet van der Toorn zijn uitvaart is bijgewoond door zijn twee kleinzoons en een klein gezelschap van naasten.

Wens je een goede reis Piet van der Toorn en hoop dat je je zoon weer in je armen kan sluiten!!

Willy, Daan, Lianda en Sam

Ode aan Piet van der Toorn

Ik was 17 jaar oud toen ik voor het eerst bij Piet in het café kwam. Willy's Taverne heette het toen, genoemd naar zijn toenmalige echtgenote Willy.

Piet was een sportieve kerel. Bodybuilder, sterke vent, waar de klanten ontzag en respect voor hadden. Zelfs de Scheveningers met een slechte dronk gedroegen zich voorbeeldig met Piet in hun buurt!

Onze vriendschap werd nog hechter toen ik 30 jaar geleden de kapsalon naast de Willy's overnam en Piet mijn huisbaas werd. Toen vijf jaar geleden een einde kwam aan onze wekelijkse gewoonte Indonees eten in De Paljas was dat teleurstellend, maar onontkoombaar vanwege Piet's dementie. Piet ging wonen in het Uiterjoon. Iedere zes weken ging ik langs om zijn haar te knippen en ondanks vergevorderd stadium van Alzheimer wist hij altijd wie ik was of zag ik herkenning.

Mooi verhaal is, in januari van dit jaar ging ik weer langs bij Piet. Maar ik nam iemand mee. Cor Dijkhuizen, monteur bij Rederij Trip. Hij wilde Piet nog een keer zien en was benieuwd of hij hem nog zou herkennen. Cor was in de jaren '50 en '60 een trouwe bezoeker van de Willy's en omdat hij qua uiterlijk erg veel weg had van J.F. Kennedy werd hij Cor Kennedy genoemd. Op Scheveningen heb je zo een bijnaam!

We kwamen binnen bij Piet, zijn ogen lichtten op en hij zei 'Joi Kennedy!' Dat was dan ook het enige wat hij gezegd heeft in dat half uur, maar de herkenning van verbazend voor Cor en mij.

Triest vooral was dat vorig jaar zijn enige zoon Piet na een oneerlijke strijd te overlijden kwam. Ik geloof dat Piet hier niets of ook maar iets van mee gekregen heeft. Gelukkig!

Piet ging niet door als een gemakkelijke man, maar voor mij was het een mooi mens en een fijne vriend. Ik mis hem zeker.

Fred Spaans

Piet van der Toorn / Piet de Kalkôg

Ik leerde Piet kennen halverwege de jaren '60. Ik werkte in het oliebedrijf en door een noodsituatie kwam ik bij Piet olie brengen en was verkocht door de mooie zaak, het café 'Willy's Taverne'.

Dat was het startschot om meerdere keren daar wat te gaan drinken. In de zomer werkte ik op het strand waar hij dan kwam zonnen. Zo ontstond er een soort vriendschap dat inhield dat ik af en toe in het café ging werken en Piet was wel slim.

Hij en zijn vrouw hadden in Putten een huisje gekocht. Dan, als er geen werk was zei hij 'heb je zin om daar even te gaan kijken', waar ik geen nee op zei. Dan was je daar de hele dag aan het werk (gratis). Na een periode dat ik ander werk was gaan doen en Piet dat hoorde was zijn eerste woorden 'Joi, je had bij mij moeten komen werken', wat daarna ook snel gebeurde. Dat was in 1973. Toen ging alles in sneltreinvaart. Piet vroeg mij of ik de zaak wilde huren. Ik had inmiddels een leuk meisje leren kennen en in 1975 namen wij de zaak over. In 1976 trouwden wij en hebben wij tien jaar daar een hele fijne tijd gehad en een goede verstandhouding gehad totdat Piet in de verzorging kwam. Als ik dan op 2 maart op zijn verjaardag bij hem langs kwam, konden wij uren lang mooie verhalen ophalen. Piet was een zeldzame man, die in eenzaamheid is gestorven. Rust zacht Piet.

Even nog een kanttekening

Piet alleen op z'n boot.

Piet met zijn paard op het strand waar hij dan weleens afgegooid werd en het paard naar de stal liep.

Piet met z'n caravan naar Spanje met zijn hondje Cismoo, motor en surfplank.

Na het overlijden van Cismoo naar Spanje om het as uit te strooien op het geliefde plekje van z'n hond.

Toch een bijzonder mens.

Leny en Cock Letsch

Het paard van Piet

Vrijdagmiddag bereikte mij het bericht dat Piet niet meer onder ons is en werd mij gevraagd om in herinnering aan deze markante persoonlijkheid een voorval uit het verleden op papier te zetten.

Hier komt het:

Zoals velen weten was de Willy's Taverne door Piet opgezet en later verpacht aan Cock en Leny. In die tijd kwam ik ten tonele en begon mijn 'loopbaan' in de horeca. Wij als jonge honden waren in voor alles. Waterskiën, skiën, stappen en zo ook paardrijden. Piet fronste zijn aangezicht bij het horen van dit nieuws. Jullie gaan paardrijden? Hij schudde zijn hoofd en met zijn eeuwige glimlach keek hij mij aan. Wat hij daarmee wilde zeggen kwam niet veel later...

Wij op les bij Mink Firet van de Oranjestallen, alwaar Magda ons de fijne kneepjes van de dressuursport bijbracht. Jawel, na 3 lessen waren wij klaar voor de cavalerie en na 6 lessen kon je ons inschrijven voor het Concours Hippique in Amsterdam. Wij zouden tochten maken, springen en gelijk door naar het circus. Ja, jeugdige overmoed. In die tijd nam Piet en Willy, als Cock op vakantie ging, de honneurs waar. Dit was gelijk de tijd voor een spoedcursus horeca. Want daar had Piet zo zijn eigen ideeën over en gebruikte die twee weken om ons effe bij te schaven. Zo ook over paardrijden. Ik wist dat Piet een paard had in de Marcellisstraat, maar had daar nooit veel aandacht aan besteed. Totdat Piet mij uitnodigde om met zijn paard op het strand te gaan rijden. Piet gaf zijn paard aan mij??? Eigenlijk hadden alle alarmbellen moeten afgaan, maar helaas.

Woensdagochtend in de Marcellisstraat, de staldeur gaat open en Piet zijn paard staat klaar. Nou ja paard, volgens mij had dit beest voorouders bij de dinosaurussen, want hij was GROOT. Diep zwart, zwarte manen maar vooral GROOT. Na een korte instructie ging ik op weg. Volgens mij is Piet na het sluiten van de staldeur lachend over de grond gerold. Ik zal het nooit weten. Op het strand aangekomen waren de rollen omgedraaid. Piet had duidelijk gezegd alleen draf. Nou 'Bles' of hoe hij/zij heette had andere plannen. 'Bles' nam het ruime sop aan en voordat ik het goed en wel besepte was deze 'kaptein' op weg naar Katwijk of Noordwijk, in volle galop. Niet 'hoooo', niets hielp, helemaal niets, hij ging zijn eigen koers. Toen ik eindelijk aan de hoouder kon trekken was ik al ver in de noord en vond 'Bles' dat hij wel genoeg gegaloppeerd had en wonder boven wonder hij nog een berijder had. Ik terug naar stal waar Piet mij met een brede glimlach vroeg hoe het gegaan was.

Goed was mijn antwoord. Maar de intonatie was voor Piet genoeg. Ook hier had Piet een lesje gegeven. Hoogmoed komt voor de Gelukkig is die val niet gebeurd. Laten we het over de ander maar niet hebben.

Piet rust zacht
Lucien van der Eijk

'n Roopje van de Noordster (19)

Historisch moment: koninklijk bezoek

Woensdag 18 november 2020 gaat de geschiedenis van de Noordster in als een bijzondere dag. In het kader van de Dag van de Ondernemer bracht H.M. koningin Máxima een werkbezoek aan het Scheveningse scheepsreparatie- en constructiebedrijf Boeg B.V. Die eer had het op de historische plek van de vroegere sleepheiling aan de Hellingweg gevestigde bedrijf te danken aan het feit dat het was genomineerd voor de prijs van de Koninklijke Metaalunie. Omdat de restauratie van de Noordster een van de belangrijkste projecten is van Boeg, was het lijntje naar onze haringlogger snel gelegd: na een rondleiding door de productiehal van Boeg bracht de koningin een bezoek aan boord. Bestuurslid Nico Buijs lichtte haar voor over de restauratie en de bedoeling van het project. In de publieksruimte van het voormalige tonnenruim sprak Máxima, behalve met Buijs van Boeg, ook met de Scheveningse ondernemers Karel Pronk jr. van Hollandvis en Karin Vrolijk van Tent- & zeilmakerij Vrolijk over de impact van de coronacrisis voor het bedrijfsleven. Over het bezoek is ook te lezen op de site van het Koninklijk Huis: www.koninklijkhuis.nl met mooie foto van het gezelschap in onze publieksruimte.

uitleg bij het informatiebord op de kant

In het voetspoor van Wilhelmina

Met dit koninklijk bezoek hebben we geschiedenis geschreven. Want voor zover ik kan overzien is het bijna negentig jaar geleden dat zich voor het laatst een Nederlandse koningin aan boord van een Scheveningse haringlogger bevond. Op donderdag 23 april 1931 knipte H.M. koningin Wilhelmina vanaf de voorplecht van de vleetlogger SCH 250 L.R. Koolemans Beijnen een over de Pijp gespannen lint door en opende daarmee al varende de Tweede Binnenhaven. Op de foto staat zij op de voorplecht met Z.K.H. Prins Hendrik en H.K.H. Prinses Juliana. De logger werd gestuurd door schipper Cornelis de Graaf – dezelfde die onze Noordster in mei 1950 toestak en daar tot 1956 schipper op zou zijn. Andere toevaligheid: de visserman die op de voorplecht staat met de rechterarm leunend op de bolder is de 25-jarige matroos Arie Mos, vader van onze tweede penningmeester Nico Mos. Historisch toeval bestaat...

Opening Tweede Binnenhaven op 23 april 1931
foto J. Matz. Coll. Nico Mos) (SCH250-opening 2de haven

gesprek met ondernemers in publieksruimte

foto Rolf van Koppen

Voortgang werkzaamheden

Het leek wel afgesproken werk, maar is het niet. Juist vlak voor het koninklijk bezoek waren de beide wanden van de publieksruimte strak in de lak gezet en was de plafondverlichting gereed. Op de foto van het bezoek komt goed tot uiting hoe mooi het is geworden en hoe men er uitstekend aan tafel kan vergaderen.

In het voorin werd verder gewerkt aan de betimmering. Het zal niet lang meer duren voordat kan worden begonnen aan de inrichting van bijvoorbeeld de kooien. Om nog even benedendeks te blijven: in de verwarmingsinstallatie van de motorkamer werd een nieuwe branderketel geplaatst. Bovendien werden aan weerszijden van de brug de schijnbakken aangebracht voor de plaatsing van het bak- en stuurboordlicht. De aan de binnenzijde rood respectievelijk groen geschilderde houten bakken werden geheel naar oorspronkelijk ontwerp vervaardigd door leerlingen van Mondriaan (check Nico). Binnenkort zullen aan de steng van voor- en achtermast de toplichten volgen en op het campagnedek achterop het heklicht.

schijnbak aan bakboord

Motoren vaarklaar!

De lichten zitten er vanzelfsprekend niet alleen voor de historische sier. De Noordster ligt niet onlosmakelijk verankerd aan de kant, maar zal in voorkomend geval ook buitengaats gaan. Dan zijn de lichten wettelijk vereist. Varen kan trouwens ook niet zonder goed werkende motoren. Daarvan zijn er drie aan boord: twee generatoren en een hoofdmotor van 455 KW oftewel zo'n 620 PK, waarmee de Noordster een vaart kan behalen van 10 mijl per uur.

een kijkje in de motorkamer

12 november jongstleden werden ze alle nagekeken en gereviseerd door de firma Maaskant uit Stellendam. Maaskant deed dat bij wijze van sponsoring en voor deze substantiële steun zijn we het bedrijf bijzonder erkentelijk. Dat geldt ook voor olieleverancier GEO BV die 2.000 liter brandstof ter beschikking stelde voor de verwarming van de motorkamer. Sponsors zijn evenals donateurs onze onmisbare partners in het Noordsterproject.

Bouweteelt

Tot slot: het is weer de 'têd van bouweteelt' zoals men in vroeger dagen het einde van het haringseizoen placht aan te duiden. De haringloggers werden 'afgesneden': alles wat zich aan boord bevond werd op de zolders van de rederserven opgeslagen om te overwinteren in afwachting van het voorjaar en het nieuwe haringseizoen. Voor de Noordster geldt dat echter niet. Integendeel: 15 december – de dag waarop de Noordster in 1949 van stapel liep én deze aflevering van de Klinker verschijnt – hangt de kerstverlichting in het want en worden de decemberdagen evenals op vele andere schepen in de haven feestelijk verlicht doorgebracht. En na Nieuwjaar worden de werkzaamheden voortgezet.

**Dit was mijn laatste roopje in een bijzonder 2020.
Vanaf de Noordster wens ik alle luisteraars aan de wal 'al ét nôdige' in een voorspoedig 2021!**

Mr Henk Grootveld, voorzitter Stichting SCH 236 Noordster terug op Scheveningen